

У липні 2021 року споживча інфляція в річному вимірі прискорилася до 10.2% (із 9.5% у червні). У місячному вимірі ціни зросли на 0.1%. Споживча інфляція відповідала траєкторії прогнозу, опублікованому в [Інфляційному звіті за липень 2021 року](#), але за окремими компонентами динаміка дещо відрізнялася. Інфляція прискорилася передусім за рахунок зростання цін на продукти харчування. Серед основних факторів прискорення – посилення тиску з боку виробничих витрат і споживчого попиту. Додатковий внесок мала несприятлива погода (спека та сильні дощі), що позначилося на окремих продуктах харчування.

Базова інфляція

Базова інфляція в липні залишилася на рівні попереднього місяця (7.3%).

Під впливом стійкого споживчого попиту і підвищення виробничих витрат, зокрема на сировину, енергію та оплату праці, зростання цін на оброблені продовольчі товари надалі прискорювалося (до 12.3% р/р). Зокрема, продовжили дорожчати макаронні та кондитерські вироби, м'ясні та молочні продукти. Стримуючим чинником було зниження темпів зростання цін на соняшникову олію в річному вимірі, проте це поки не позначилося на динаміці цін на продукти її переробки (майонези та маргарини), які надалі пришвидшили зростання.

Підвищення вартості послуг прискорилося (до 8.2% р/р). Під впливом стійкого споживчого попиту і зростання виробничих витрат швидше дорожчали послуги закладів громадського харчування, культури, лікарень, ремонту житла, страхування особистого транспорту, оренди житла, таксі. Дещо стримували зростання цін у цій групі туристичні послуги, вартість яких зростала повільніше завдяки збільшенню пропозицій закордонного відпочинку.

Унаслідок різкого спаду захворюваності і сприятливої ситуації на валютному ринку сповільнилося зростання цін на непродовольчі товари (до 1.2% р/р). Зокрема, повільніше дорожчали фармацевтична продукція та медичні товари, мийні засоби та автомобілі, а одяг і взуття, домашній текстиль ще більше подешевшали. Водночас під впливом стійкого споживчого попиту швидше зростала вартість електроніки, товарів для особистого догляду, меблів та посуду.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Зростання цін на сирі продукти харчування прискорилося (до 8.2% р/р).

Швидше зростали ціни на яйця, передусім через подорожчання кормів. Додатковим фактором подорожчання яєць могла бути спекотна погода. Також

підвищувалася вартість молока та м'яса внаслідок зростання витрат на корми, енергію та зменшення пропозиції з огляду на спад у тваринництві. Надалі дорожчав цукор через високі світові ціни та гірші торішні врожаї цукрового буряку. Відновилося й зростання цін на овочі борщового набору в річному вимірі внаслідок гірших погодних умов у цьому році. Натомість продовжили дешевшати деякі інші овочі (помідори, огірки, кабачки) та фрукти (виноград, яблука) завдяки розширенню пропозиції.

Зміна адміністративно регульованих цін

Надалі підвищувалися адміністративно регульовані ціни (до 18.5% р/р).

З одного боку, прискорилося подорожчання алкогольних напоїв, передусім за рахунок пива та ігристих вин. Продовжила підвищуватися вартість транспортних послуг унаслідок зростання витрат на паливо та оплату праці. На тлі подальшого відновлення авіасполучення та значного попиту на нього авіаперевізники збільшили тарифи на свої послуги, компенсуючи значні втрати за час простою. Прискорилося й зростання тарифів на місцевий телефонний зв'язок¹.

З іншого боку, зростання вартості природного газу дещо сповільнилося (до 164.5% р/р) передусім через ефект бази порівняння. Так, попри стрімке подорожчання газу в Європі, в липні вартість газу для українських домогосподарств зросла на 3.3% завдяки можливості укладання річних контрактів.

Зміна цін на паливо

Темпи зростання вартості палива продовжили поступово сповільнюватися (до 33.8% р/р). Це пояснюється насамперед ефектом бази порівняння. Певний вплив також мало державне регулювання цін, зокрема обмеження торговельної надбавки на бензин А-95 та дизельне паливо.

Промислова інфляція

Продовжили зростати ціни у промисловості (до 42.2% р/р) у

¹ Із 1 липня НКРЗІ підвищила граничний тариф на доступні телекомунікаційні послуги. Таке рішення відображало зростання підвищення заробітних плат, зростання вартості енергоносіїв, палива та витратних матеріалів.

липні, передусім через високі ціни на енергоресурси та метали на світових ринках і зростання виробничих витрат. За місяць ІЦВ зріс на 2.6%.

Темпи зростання цін у добуванні металевих руд практично не змінились у липні відносно червня (196.7% р/р). Це відобразало передусім сповільнення зростання вартості металевих руд на світових ринках унаслідок послаблення попиту Китаю та нарощування видобутку руди Vale BHP. Водночас тривало здорожчання сталі у світі на тлі посилення обмежень на виробництво в Китаї та порушення ланцюгів поставок у Німеччині через повені. Як наслідок через збільшення собівартості прискорилося зростання цін у металургії, а також у наступних ланках виробничого процесу (машинобудуванні, зокрема виробництві машин та устаткування, не віднесених до інших угруповань, та виробництві автотранспортних засобів).

Прискорення зростання цін на газ на європейських ринках та високі ціни на нафту у світі надалі підштовхували ціни у добуванні сирої нафти й газу вгору (до 246% р/р у липні). Це позначилося й на подальшому зростанні цін у виробництві гумових і пластмасових виробів. Також стрімко зросли ціни у добуванні кам'яного вугілля (до 26.5% р/р у липні з 12.5% р/р у червні) через його [подорожчання в Європі](#) та [дефіцит в Україні](#). Високі ціни на нафту, разом зі стрімким

зростанням світових цін на [коксівне вугілля](#), зумовили стрибок цін у виробництві коксу й нафтопродуктів (до 99.4% р/р з 76.6% р/р у червні).

Надалі зростали ціни в постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Одним з основних факторів стала спекотна погода, яка зумовила зростання обсягів споживання е/е. Також тривало збільшення обсягів споживання е/е промисловістю (особливо металургією та машинобудуванням) на тлі підвищення обсягів випуску продукції. Водночас на тлі низьких запасів вугілля було [зупинено роботу значної кількості енергоблоків](#).

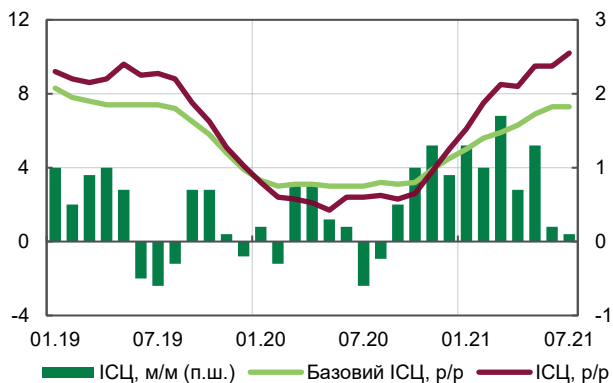
Значний попит на деревину (як зовнішній, так і внутрішній) підтримував подальше зростання цін у виробництві виробів із деревини, паперу та поліграфічній діяльності. Додатковим чинником могли стати нові правила на ринку продажу деревини², що сприяло певній детінізації цього ринку.

Ціни в харчовій промисловості третій місяць поспіль залишаються практично незмінними. Тривала корекція цін на соняшникову олію на світових ринках, що відобразалося й на внутрішніх цінах. Водночас стрімко дорожчав цукор.

Натомість продовжувало сповільнюватися зростання цін у хімічній промисловості передусім через скорочення експорту добрив на тлі ремонту на заводі «Азот» (Черкаси).

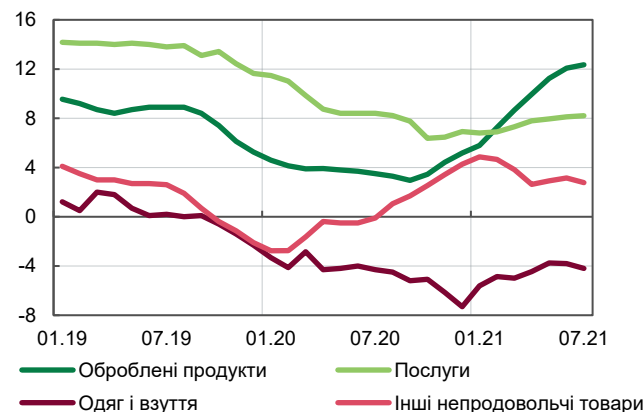
У липні 2021 року споживча інфляція в річному вимірі прискорилося до 10.2%, передусім за рахунок зростання цін на продукти харчування. Серед основних факторів прискорення – посилення тиску з боку виробничих витрат і споживчого попиту. Індекс базової інфляції залишився без змін відносно червня

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

Графік 2. Основні компоненти базового ІЦС, % р/р

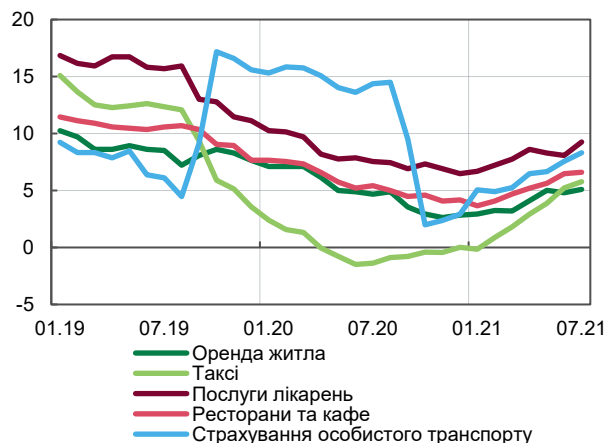

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

² Кабмін із 1 лютого 2020 до 1 квітня 2021 запровадив експеримент із продажу деревини через аукціони. Це вплинуло на [детінізацію цієї галузі](#) та підштовхнуло лісгоспи до використання даного інструменту і [після закінчення пілотного періоду](#).

Надалі прискорювалося зростання цін на послуги внаслідок збереження стійкого споживчого попиту і зростання виробничих витрат

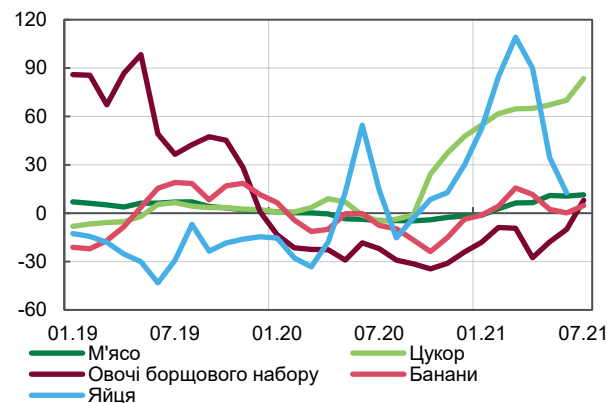
Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

Стрімко дорожчали сирі продукти харчування на тлі посилення тиску з боку витрат у тваринництві, високих цін на цукор та несприятливу погоду для окремих овочів

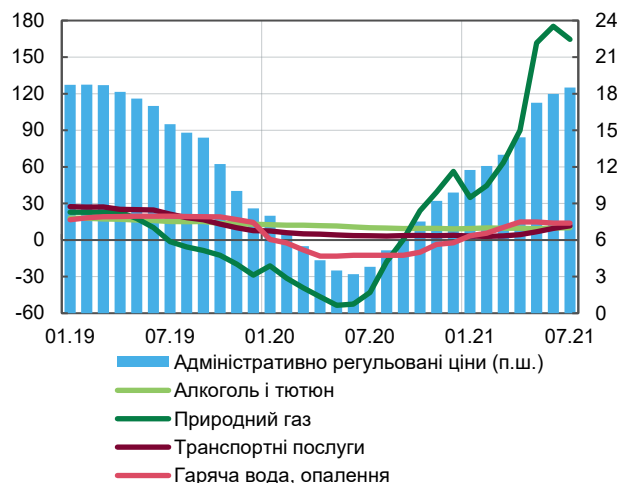
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Адміністративно регульовані ціни надалі зростали за рахунок подорожчання транспорту й алкоголю. Однак зростання цін стримувало сповільнення подорожчання природного газу

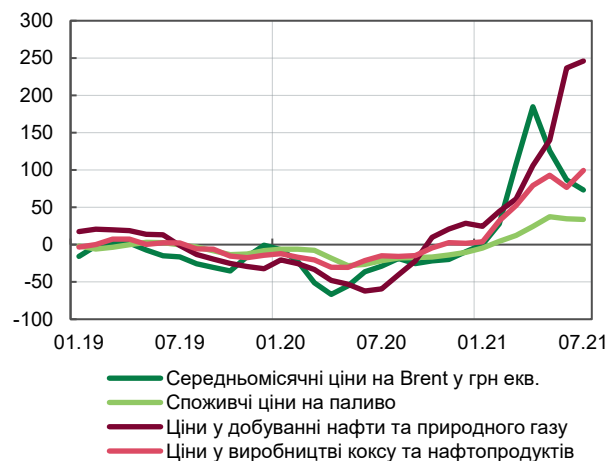
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Повільніше дорожчало паливо, насамперед через ефекти бази порівняння, певний стримуючий вплив мали й заходи державного регулювання

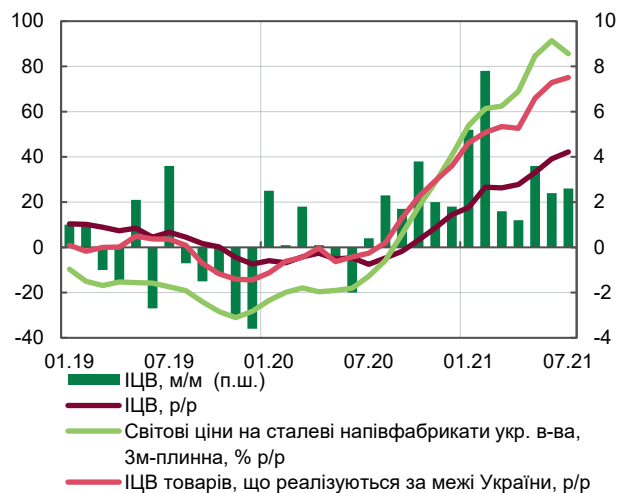
Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

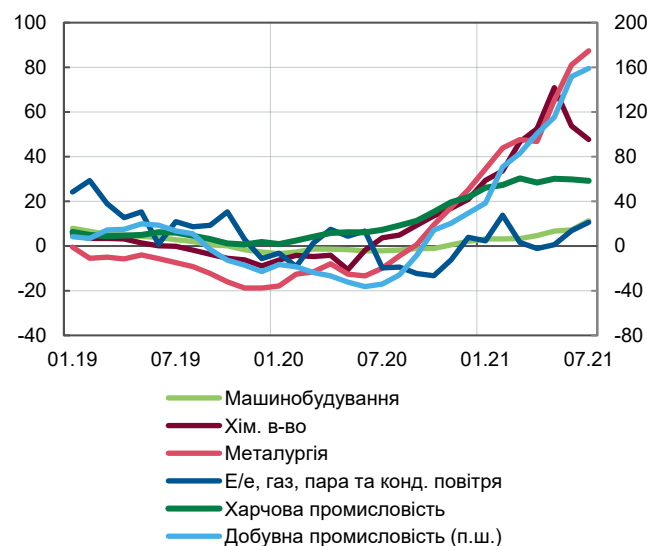
У липні надалі прискорювалися темпи зростання цін у промисловості передусім унаслідок збереження високих цін на енергоресурси та метали у світі й посилення тиску виробничих витрат

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2021 року, %	% р/р					Липень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				травень	червень	липень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	4.1	5.0	9.5	9.5	10.2	0.1
Базова інфляція	59.0	3.9	4.5	6.9	7.3	7.3	-0.1
Небазова інфляція*	41.0	4.8	5.9	13.3	12.6	14.5	0.4
сирі продукти	19.0	3.9	4.1	7.1	5.1	8.2	-0.6
адміністративно регульовані тарифи та ціни	19.2	8.6	9.9	17.3	18.0	18.5	1.1
паливо	2.8	-8.2	-10.5	37.9	35.1	34.1	2.7
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.3	7.8	4.9	9.9	9.4	10.8	-0.1
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	17.9	9.2	9.3	9.8	10.1	0.8
Одяг і взуття	5.2	2.0	-7.3	-3.8	-3.8	-4.2	-5.2
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.8	10.6	13.6	35.3	36.4	35.5	0.6
утримання будинків та прибудинкових територій	0.6	23.7	2.7	2.6	3.7	3.2	0.1
водопостачання	0.3	19.9	18.5	11.0	11.0	11.0	0.0
гаряча вода	0.2	3.2	-1.5	7.9	3.4	3.4	0.0
природний газ	2.2	22.9	56.3	161.6	175.3	164.5	3.3
центральне опалення	1.3	5.2	-2.4	15.2	15.2	15.2	0.0
електроенергія	1.3	0.0	0.0	36.6	36.6	36.6	0.0
Транспорт	10.6	12.9	2.7	12.2	12.0	11.9	1.1
Зв'язок	2.9	15.1	4.1	6.0	5.0	4.8	0.1
Освіта	1.4	13.4	13.9	14.7	14.7	14.6	0.0

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка в ІЦВ для 2021 року, %**	% р/р					Липень 2021 року, % м/м
		2019 рік	2020 рік	2021 рік			
				травень	червень	липень	
Індекс цін виробників	100.0	-7.4	14.5	33.1	39.1	42.2	2.6
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.3	-22.8	29.5	115.3	151.6	159.1	3.0
Добування кам'яного вугілля	2.3	-23.6	-7.3	10.3	12.5	26.5	11.5
Добування сирої нафти і природного газу	3.4	-32.3	28.6	139.9	236.6	246.0	-2.9
Добування металевих руд	7.1	-21.4	44.6	168.8	198.7	196.7	4.4
Переробна промисловість	64.7	-5.7	15.7	34.1	35.8	37.8	2.8
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	23.0	1.8	21.9	30.1	29.8	29.2	0.4
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-14.2	1.8	92.9	76.6	99.4	18.7
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-8.9	20.9	70.9	53.8	47.7	1.9
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.7	9.6	10.4	14.6	14.9	15.4	1.0
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	6.3	2.6	4.1	8.5	10.8	12.6	1.7
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.0	-18.8	25.2	65.2	81.1	87.4	5
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	1.1	1.2	3.0	2.9	8.9	4.8
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	-5.6	3.9	0.6	6.8	10.6	1.9

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2020 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	НКРЗІ	Нац. комісія, що здійснює держ. рег. у сферах зв'язку та інформатизації
ІЦВ	індекс цін виробників	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п.ш.	права шкала